

AID-nummer: AID-number:	Datum: 2014-06-05 Date:2014-06-05	Blad nr: Page no:
Kurskod: TEAE04 Course code TEAE04	Provkod: TEN1 Exam code: TEN1	

LINKÖPINGS TEKNISKA HÖGSKOLA

*Institutionen för Ekonomisk och Industriell utveckling, IEI
Avdelningen för Industriell Ekonomi
Tomas Nord*

DEN 5 JUNI KL.14-18

SAL: G32, G33, G34, G35, G36, G37, TER3

Provkod: TEN1

Antal uppgifter: 11
Antal sidor: 18

Ansvarig lärare: Tomas Nord, tfn 013-282878
Besöker salen: Efter cirka en timme

Kursadministratör: Karin Fredriksson tfn 1104, karin.fredriksson@liu.se

Om skrivningen

Miniräknare med tömda minnen får användas. Kontroll kan komma att ske. Inprogrammerade uppgifter jämförs med fusk och ärendet överlämnas till disciplinnämnden.

Skriv ditt AID på varje sida innan du lämnar skrivsalen.

Vid varje uppgift finns angivet hur många poäng en korrekt lösning ger. Sammanlagt kan högst 50 poäng erhållas.

För godkänt krävs 27 poäng.

För betyget 4 krävs 36 poäng

För betyget 5 krävs 44 poäng.

Skriv tydligt. Oläsliga lösningar kan givetvis inte rättas och därmed inte ge några poäng.

Det är viktigt att lösningsmetod och bakomliggande resonemang redovisas fullständigt. Använd allmänt accepterade metoder, dvs de som behandlats i kursen, för att lösa uppgifterna. Enbart svar godtas ej.

Lycka till!

AID-nummer: AID-number:	Datum: 2014-06-05 Date:2014-06-05
Kurskod: TEAE04 Course code TEAE04	Provkod: TEN1 Exam code: TEN1

Blad nr: Page no:

Uppgift 1: Sant/Falskt frågor (9 poäng)

Obs: Rätt svar + 0.5 p, Fel Svar -0.5 p, Inget svar, 0 p. Uppgiften kan ej ge mindre än 0 poäng.

PÅSTÅENDE	SANT	FALSKT
1. Företag övergår ofta från en divisionsorganisation till en funktionsorganisation när det växer		F
2. Den interna redovisningen skall enligt Bokföringsnämnden (BFN) innehålla resultaträkning, balansräkning och förvaltningsberättelse		F
3. En lagerökning innebär att kostnaderna för perioden överstiger utgifterna.		F
4. En degressivt rörlig kostnad ökar i långsammare takt än volymen	R	
5. En hög skuldsättningsgrad motsvarar en låg soliditet	R	
6. När handelsföretag beräknar självkostnad för en vara används IVK, Ingående Varukostnad, vilket inkluderar kostnad för varan plus hemtagningskostnad	R	
7. Den <i>ekonomiska livslängden</i> är den tidsperiod som investeringen (exempelvis en maskin) fungerar, alltså tills den kollapsar, oavsett underhållskostnader.		F
8. En SWOT-analys beskriver hur ett företags resurser bl.a. anställda skall utvecklas för att passa till vald organisationsform		F
9. Kalkylräntan är oftast lägre än låneräntan		F
10. En Affärsidé är ett bra stöd för organisationsstyrning.	R	
11. I ett kommanditbolag har komplementären begränsat sitt ekonomiska ansvar genom att kommanditdelägarna står för den obegränsade och solidariska risken		F
12. Utvecklingsarbete i ett företag sker oftast med en projektorganisationsmodell	R	
13. En förlust i ett företag innebär att företagets egna kapital ökar med lika stort belopp.		F
14. Ett företags resultaträkning kan ses som en specifikation över förändringen i eget kapital.	R	
15. Civillagstiftning sätter en undre gräns för hur mycket en fastighet är värd		F
16. Om företagets vinstpålägg är 1/5, kommer vinstmarginalen vara 1/6	R	
17. Ett tillgångskonto ökar på creditsidan		F
18. Hyra och försäkring är exempel på utgifter som ofta kan bli föremål för periodisering i bokslutet	R	

AID-nummer: AID-number:	Datum: 2014-06-05 Date:2014-06-05
Kurskod: TEAE04 Course code TEAE04	Provkod: TEN1 Exam code: TEN1

Blad nr:
Page no:

Uppgift 2: Intressentmodellen (2 poäng)

Det finns ett antal olika intressenter till ett företag. Intressentmodellen visar vilka dessa intressenter är samt hur beroendeförhållandet till företaget ser ut. Förklara vilka beroendeförhållanden som finns mellan:

- a) Kunder och Företaget (1P)
- b) Ägare och Företaget. (1P)

Kunder: Varor/Tjänster-Betalning(=Likvid)

Ägare: Kapital-Utdelning

Anställda: Lön och arbetstillfredsställelse- Arbetskraft

Leverantörer: Varor/Tjänster-Betalning(=Likvid)

Stat och kommun:Skatter-Infrastruktur

Långivare:Kapital-Ränta

Företagsledning: Arbete-Lön

Konkurrenter:

AID-nummer: AID-number:	Datum: 2014-06-05 Date:2014-06-05
Kurskod: TEAE04 Course code TEAE04	Provkod: TEN1 Exam code: TEN1

Blad nr: Page no:

Uppgift 3: Periodkalkyl (4 poäng)

Företaget Full Rulle AB med 8 anställda producerade 120 000 st tejprullar under ett år. Kostnaden för uppvärmning, avskrivningar och räntor i företaget uppgick till 145 000 kr för det året, och kostnaderna för löner och material m.m. var rörliga och utgjorde 1,40 kr/st. Utnyttjandegraden uppskattades till 60 % av det normala. Beräkna tejprullarnas styckkostnad enligt en:

- Divisionskalkyl (1P)
- Normalkalkyl (1P)
- Minimikalkyl (1P)
- Hur stor över- eller undertäckning av fasta kostnaderna erhålls nästkommande år då den verkliga volymen är 250 000 st? (1P)

LÖSNINGSFÖRSLAG:

Volym: 120000 st

FK: 145000 kr

RK/st: 1,40

Utnyttjandegrad: 60 %

Normal volym: 200000 st

a) Divisionskalkyl:

$$145000 + 1,4 * 120000 = 313000$$

$$\text{Självkostnad/ st enligt divisionskalkyl: } 313000 / 120000 = 2,608333 \text{ kr}$$

b) Normalkalkyl

$$\text{Självkostnad/ st enligt normalkalkyl } 145000 / 200000 + 1,40 = 0,725 + 1,4 = 2,125 \text{ kr}$$

c) Minimikalkyl: 1,4 kr/st

d) Utnyttjandegraden högre än normalt alltså övertäckning av fasta kostnader:

$$145000 * \frac{(250000 - 200000)}{200000} = 36250 \text{ kr}$$

$$200000$$

AID-nummer: AID-number:	Datum: 2014-06-05 Date:2014-06-05
Kurskod: TEAE04 Course code TEAE04	Provkod: TEN1 Exam code: TEN1

Blad nr: Page no:

Uppgift 4: Trång Sektion (4 poäng)

Nu när sommaren snart är här vill många köpa sig en ny fin solstol. Företaget SolStolen AB är marknadsledande på försäljning av en speciell sorts solstol i äkta plast och har nu stor efterfrågan på sina fyra olika modeller av solstolar: Sola, Vila, Slöa och Sova. På grund av den stora efterfrågan på solstolar har den speciella plast som krävs för att kunna tillverka solstolarna tagit slut på marknaden men företaget har dock 1 700 kg plast på lager. Företaget vill använda den kvarvarande plasten på bästa sätt. Nedan följer en sammanställning över de olika solstolarnas produktionsekonomi.

<u>Artikel</u>	<u>Sola</u>	<u>Vila</u>	<u>Slöa</u>	<u>Sova</u>
Försäljningspris [kr/st]	958	1200	800	450
Särkostnader [kr/st]	650	1000	450	200
Mängd plast [kg]	1,4	0,4	1,0	0,8
Efterfrågan [st]	680	400	650	900

Hur skulle du rangordna de olika produkterna och vilka mängder av respektive solstol vill du producera om avsikten är att maximera företagets vinst på kort sikt?

Lösning

*Fyra modeller solstolar: Sola, Vila, Slöa och Sova
1700 kg plast på lager*

<i>Artikel</i>	<i>Sola</i>	<i>Vila</i>	<i>Slöa</i>	<i>Sova</i>
<i>TB= FP-Särk.[kr/st]</i>	<i>308</i>	<i>200</i>	<i>350</i>	<i>250</i>
<i>TB/kg plast [kr/st]</i>	<i>308/1,4=220</i>	<i>200/0,4=500</i>	<i>350/1=350</i>	<i>250/0,8=312,5</i>
<i>Prioritetsordning [kg]</i>	<i>4</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
<i>Efterfrågan [st]</i>	<i>680</i>	<i>400</i>	<i>650</i>	<i>900</i>

AID-nummer: AID-number:	Datum: 2014-06-05 Date:2014-06-05	Blad nr: Page no:
Kurskod: TEAE04 Course code TEAE04	Provkod: TEN1 Exam code: TEN1	

Den produkt som ger högst TB per kg plast är den som utnyttjar plasten bäst och alltså den som ska tillverkas i första hand.

- 1. Att tillverka 400 Vila kräver $0,4 \cdot 400 = 160 \text{ kg} < 1700 \text{ kg}$. Kvar finns 1540 kg.*
- 2. Att tillverka 650 Slöa kräver $1 \cdot 650 = 650 \text{ kg} < 1700$. Kvar finns 890 kg.*
- 3. Att tillverka 900 Sova kräver $0,8 \cdot 900 = 720 \text{ kg} < 1700$. Kvar finns 170 kg.*
- 4. 170 kg räcker till $170/1,4=121$ st Sola.*

Tillverka;

- 1. 400 st Vila*
- 2. 650 st Slöa*
- 3. 900 st Sova*
- 4. 121 st Sola.*

AID-nummer: AID-number:	Datum: 2014-06-05 Date:2014-06-05
Kurskod: TEAE04 Course code TEAE04	Provkod: TEN1 Exam code: TEN1

Blad nr: Page no:

Uppgift 5: Påläggskalkylering (6 poäng)

AB Regnbågen i Staffanstorp tillverkar bland annat takavvattningsprodukter.

Företaget har en stor mängd maskiner av olika slag till sitt förfogande. Det finns personal i lagret (1 person) samt i tillverkningen (3 personer). Företagets ägare fungerar som säljare.

Från redovisningen har man tagit fram följande produktfakta för en period som får anses som normal för verksamheten:

direkt material, dM	3200000
Materialomkostnader, MO	800000
direkt lön, dL	600000
Tillverkningsomkostnader, TO	4200000
Tillverkningskostnad	8800000
Affärsomkostnader, AFFO	880000
Självkostnad	9680000

- Beräkna självkostnaden för en produkt där det går åt direkt material för 208 kr och direkt lön 130 kr. (3P)
- Inför kommande år planerar företaget att automatisera produktionen och att investera i en maskin för huvudarbetet av takavvattningsprodukten. Därmed bedömer man att tillverkningen blir maskinberoende och att använda maskintid som pålaggsbas för TO. Totalt beräknar kunna utnyttja 140 000 maskintimmar för en period. Varje takavvattningsprodukt kräver 58 minuters maskintid. Hur stor blir självkostnaden i kr/st om direkt material och direkt lön per styck är enligt a, men med maskintid som pålaggsbas för TO? (2P)
- Ge förslag på hur företag kan fördela kostnader på ett så rättvist sätt som möjligt. INGA BERÄKNINGAR SKA GÖRAS! (1P)

AID-nummer: AID-number:	Datum: 2014-06-05 Date:2014-06-05
Kurskod: TEAE04 Course code TEAE04	Provkod: TEN1 Exam code: TEN1

Blad nr: Page no:

direkt material, dM	3200000
Materialomkostnader, MO	800000
direkt lön, dL	600000
Tillverkningsomkostnader, TO	<u>4200000</u>
Tillverkningskostnad	8800000
Affärsomkostnader, AFFO	880000
Självkostnad	9680000

MO-pålägg $800000/3200000=0,25$

TO-pålägg $4200000/600000=7,0$

AFFO-pålägg $880000/8800000=0,10$

direkt material, dM	208
Materialomkostnader, MO	52
direkt lön, dL	130
Tillverkningsomkostnader, TO	<u>910</u>
Tillverkningskostnad	1300
Affärsomkostnader, AFFO	130
Självkostnad	1430

Maskintimmar 140000

Kostnad maskintimme $4200000/140000=30$

Kostnad per maskinminut $30/60$ min 0,5 kr/min

58 minuter x 0,5 kr/min=29 kr

direkt material, dM	208
Materialomkostnader, MO	52
direkt lön, dL	130
Tillverkningsomkostnader, TO	<u>29</u>
Tillverkningskostnad	419
Affärsomkostnader, AFFO	41,9
Självkostnad	460,9

AID-nummer: AID-number:	Datum: 2014-06-05 Date:2014-06-05
Kurskod: TEAE04 Course code TEAE04	Provkod: TEN1 Exam code: TEN1

Blad nr:
Page no:

C)

Diskussion om t.ex. följande påläggsbaser;

- direkt material
- lageryta
- hyreskostnad
- direkt lön
- maskintid
- tillverkningskostnad

AID-nummer: AID-number:	Datum: 2014-06-05 Date:2014-06-05
Kurskod: TEAE04 Course code TEAE04	Provkod: TEN1 Exam code: TEN1

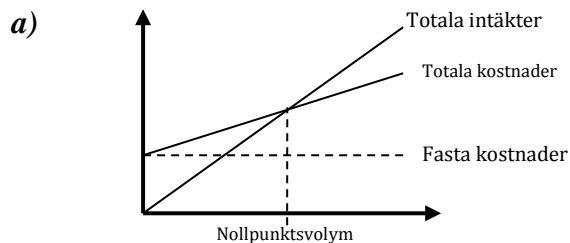
Blad nr: Page no:

Uppgift 6: Resultatdiagram (3 poäng)

Funäsdalens Fiske AB, ett litet företag med 2 anställda, tillverkar och säljer flugfiskespön. Försäljningspriset är 3995 kr/st. Företagets rörliga kostnader uppgår till 1295 kr/st. De årliga fasta kostnaderna består av löner och sociala avgifter på 397 000kr, lokalkostnader på 254 000 kr, värdeminskning på maskiner och inventarier på 42 000 kr samt övriga kostnader på 230 400. (bortse från moms i uppgiften)

- Rita upp ett nollpunktsdiagram och namnge relevanta linjer och samband (1P)
- Beräkna nollpunktsvolymen (1P)
- Vad blir säkerhetsmarginalen i % om den verkliga volymen är 475? (1P)

Lösning

b)

Nollpunktsvolym där $TK=TI$, -- $\rightarrow TI-RK-FK = 0$
 $FK = 397\ 000 + 254\ 000 + 42\ 000 + 230\ 400 = 923\ 400$
Antag att nollpunktsvolymen är q buntar
 $3995x - (1295x + 923\ 400) = 0$
 $x = 923\ 400 / 2700 = 342\text{st}$
Svar: Nollpunktsvolymen är 342 st

c) Säkerhetsmarginalen: $(475 - 342) / 475 = 0,28$ (28%)

AID-nummer: AID-number:	Datum: 2014-06-05 Date:2014-06-05
Kurskod: TEAE04 Course code TEAE04	Provkod: TEN1 Exam code: TEN1

Blad nr: Page no:

Uppgift 7: Räkenskapsanalys (6 Poäng)

Jan Persson är VD på Topp-banken och jobbar med utlåning till små och medelstora företag. Jan och banken har blivit kontaktad av företaget RappApå som vill expandera sin verksamhet genom att köpa ett konkurrerande företag. Deras problem är att företagets kapital inte räcker för att finansiera köpet. Därför vill RappApå att Topp-banken ska bevilja ett lån för att stödja företaget.

Jan är lite osäker på hur han skall bedöma RappApå och vill då ha din hjälp med att beräkna och kommentera olika nyckeltal.

Din uppgift blir att för uppgift a, b och c föreslå ett lämpligt nyckeltal, motivera valet, beräkna värdet samt kommentera det framräknade talet. Jan vill också att du hjälper honom med en bedömning av företaget, uppgift d. (För att lösa uppgifterna kan du räkna med att bolagsskatten är 22 %). Till sist vill RappApå ha din åsikt om hur verksamheten i det tilltänkta köpet kan utvecklas, uppgift e.

- Företagets betalningsförmåga på kort sikt. (1P)
- Företagets lönsamhet. (1P)
- Företagets överlevnadsförmåga på lång sikt. (1P)
- Tycker du att Topp-banken bör bevilja RappApå ett banklån? Resonera kort utifrån de övriga deluppgifterna? (1P)
- Om företaget RappApå köper företaget, hur kan de effektivisera (förbättra lönsamheten dvs. Räntabilitet på totalt kapital) verksamheten? Utgå från DuPont-modellen (rita gärna) och diskutera vilka alternativ som finns. (2P)

Resultaträkning och balansräkning hittar du på följande sidor (efter den tomma svarsidan)

Svar:

a) *Likviditet*

Likviditet: $2\,432\,027 / 1\,142\,853 = 2,128031$

b) *Räntabilitet på totalt kapital och/eller Vinstmarginal*

Genomsnittligt TK: $(2566980 + 2431879) / 2 = 2499429,5$

Rt: $613\,304 / 2499429,5 = 0,245377$

24 %

Vinstmarginal (Nettoomsättning / Resultat efter finansiella intäkter (poster i detta fallet)

Vinstmarginal: $613\,304 / 5127530 = 11,96100$ (alt $613\,304 / 5149530 = 11,9099$)

11,9 %

c) *Soliditet*

Obeskattad reserv *78% + Eget kapital / Totalt kapital

AID-nummer: AID-number:	Datum: 2014-06-05 Date:2014-06-05
Kurskod: TEAE04 Course code TEAE04	Provkod: TEN1 Exam code: TEN1

Blad nr: Page no:

$$\frac{332400 * 78\% + 1091727}{2566980} = \mathbf{0,5263 = 53\%}$$

d) Kort diskussion utifrån siffrorna och ett rimligt antagande utgående från siffrorna.

Företaget har en god likviditet, god soliditet och en hög räntabilitet. Vinstmarginalen är god och beror lite på vilken bransch man befinner sig i. Det bör inte vara problem att låna ut till banken.

e) De bör rita upp DuPont-diagrammet och visa att den består av VM och KOH, att VM utgörs av resultat delat med omsättningen och att KOH är Omsättningen delat med totalt kapital.

För att förbättra lönsamheten bör det finnas ett resonemang om att antingen höja priset eller sänka kostnaderna alternativt att minska på balansomslutningen genom att minska på tillgångar.

AID-nummer: AID-number:	Datum: 2014-06-05 Date:2014-06-05	Blad nr: Page no:
Kurskod: TEAE04 Course code TEAE04	Provkod: TEN1 Exam code: TEN1	

År 2013

År 2012

Resultaträkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>		
Nettoomsättning		5 127 530	5 052 171
Övriga rörelseintäkter		22 000	43 000
		<u>5 149 530</u>	<u>5 095 171</u>
Rörelsens kostnader			
Köpta varor och tjänster		-1 274 800	-1 503 840
Övriga externa kostnader	2,3	-649 942	-651 342
Personalkostnader	1	-2 560 531	-2 511 814
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar	4	<u>-61 789</u>	<u>-60 489</u>
Rörelseresultat		<u>602 468</u>	<u>367 686</u>
Resultat från finansiella poster			
Ränteintäkter och liknande resultatposter		<u>10 836</u>	<u>11 671</u>
Resultat efter finansiella poster		<u>613 304</u>	<u>379 357</u>
Bokslutsdispositioner	5	<u>-</u>	<u>-107 000</u>
Resultat före skatt		<u>613 304</u>	<u>272 357</u>
Skatt på årets resultat		<u>-185 211</u>	<u>-90 202</u>
Årets resultat		<u>428 093</u>	<u>182 155</u>

AID-nummer: AID-number:	Datum: 2014-06-05 Date:2014-06-05
Kurskod: TEAE04 Course code TEAE04	Provkod: TEN1 Exam code: TEN1

Blad nr: Page no:

År 2013

År 2012

Balansräkning

Belopp i kr	Not		
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier, verktyg och installationer	6	134 953	136 912
Summa anläggningstillgångar		134 953	136 912
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		962 215	707 813
Övriga fordringar		7 117	13 822
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		66 493	170 513
		<u>1 035 825</u>	<u>892 148</u>
Kassa och bank		1 396 202	1 402 819
Summa omsättningstillgångar		2 432 027	2 294 967
SUMMA TILLGÅNGAR		2 566 980	2 431 879

År 2013

År 2012

Balansräkning

Belopp i kr	Not		
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
7			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital (10 000 aktier)		100 000	100 000
Reservfond		20 000	20 000
		<u>120 000</u>	<u>120 000</u>
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserad vinst		543 634	461 478
Årets resultat		428 093	182 155
		<u>971 727</u>	<u>643 633</u>
		1 091 727	783 633
Öbeskattade reserver			
8			
Periodiseringsfonder		332 400	332 400
		<u>332 400</u>	<u>332 400</u>
Kortfristiga skulder			
Förskott från kunder		–	415 000
Leverantörsskulder		165 447	207 104
Skatteskulder		155 836	32 759
Övriga skulder		355 316	279 799
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		466 254	401 184
		<u>1 142 853</u>	<u>1 335 846</u>
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		2 566 980	2 431 879

AID-nummer: AID-number:	Datum: 2014-06-05 Date:2014-06-05
Kurskod: TEAE04 Course code TEAE04	Provkod: TEN1 Exam code: TEN1

Blad nr: Page no:

Uppgift 8: Investeringskalkylering (6 poäng)

Spendrups AB vill fortsätta sin utveckling mot ekonomisk och ekologisk hållbar produktion och planerar att köpa en ny maskin för ölframställning. Företaget väljer mellan två maskiner från olika leverantörer, med betalningsströmmar enligt diagrammet nedan:

Leverantör	Norrland Equipment	Gotland Equipment
Grundinvestering (tkr)	100	250
Årligt inbetalningsöverskott (tkr)	50	75
Ekonomisk livslängd	5	7
Teknisk livslängd	10	12

a) Utifrån denna information, vilken maskin bör företaget välja enligt paybackmetoden? (2P)

b) Vilken maskin bör företaget köpa om man även får vet att restvärdet efter 5 år är 40 000 kr för Norrland Equipment och restvärdet efter 7 år är 0 kr för Gotland Equipment. Företagets kalkylränta är 8 procent.

Vilken av maskinerna ska köpas in? (4P)

Lösningsförslag:

a) Payback.metoden:

$$\text{Alt Norrlands Equipment} = 100/50 = 2$$

$$\text{Alt Gotland Equipment} = 250/75 = 3,333$$

→ VÄLJ Alt 1 Norrlands Equipment

b) NPV

$$\text{Alt Norrlands} = -100 + 50 \cdot (1 - 1,08^{-5}) / 0,08 + 40 \cdot 1 / (1,08^5) = 99\,635 \text{ kr}$$

$$\text{Alt Gotland} = -250 + 75 \cdot (1 - 1,08^{-7}) / 0,08 + 0 \cdot 1 / (1,08^7) = 140\,477,75 \text{ ,kr}$$

→ Vi måste räkna annuitet för att kunna avgöra vilken som är bäst

Annuitet

$$\text{Alt Norrlands Equipment} = 126\,858,30 \cdot 0,08 / (1 - 1,08^{-5}) = 31\,772$$

$$\text{Alt Gotland Equipment} = 140\,477,75 \cdot 0,08 / (1 - 1,08^{-7}) = 26\,981,89$$

→ Välj Alt Norrlands Equipment, ty högst annuitet

AID-nummer: AID-number:	Datum: 2014-06-05 Date:2014-06-05
Kurskod: TEAE04 Course code TEAE04	Provkod: TEN1 Exam code: TEN1

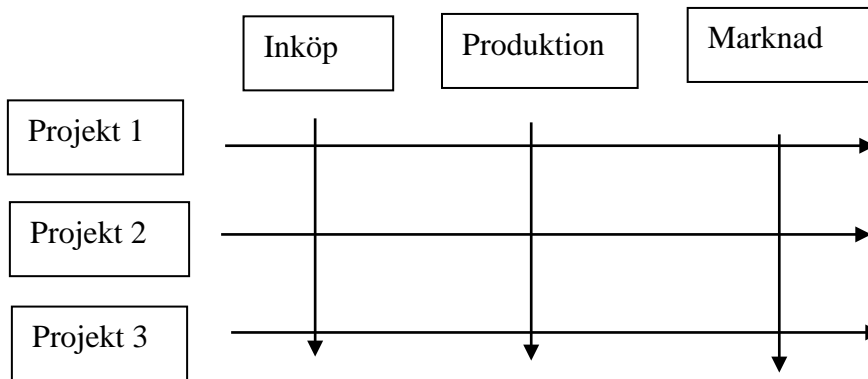
Blad nr: Page no:

Uppgift 9: Organisation (3 poäng)

En matrisorganisation används av en del företag. SAAB AB är ett exempel.

- a) Rita upp en matrisorganisation och exemplifiera dess olika delar! (1P)
- b) Nämn två (2) fördelar och två (2) nackdelar med en matrisorganisation? (2P)

A. Matrisorganisationen är en form som frångår principen att varje anställd ska vara ansvarig inför endast en chef. Verksamheten är istället indelad i olika dimensioner, t ex en produktdimension, en regional dimension och en affärsområdesdimension, med en chef i varje dimension. Ett exempel kan vara en linjeorganisation kombinerad med projekt där det finns två chefer, en för funktionen och en för projektet. Matrisorganisation förekommer framför allt i projektintensiva företag.

B) Fördelar:

Underlättar samordning, avlastar högsta ledningen, ökar kostnadsmedvetenheten hos medarbetare,

Nackdelar:

Oklart ansvar, maktkamp och konflikter, kostsamt, navelskådande och Beslutsvånda

AID-nummer: AID-number:	Datum: 2014-06-05 Date:2014-06-05
Kurskod: TEAE04 Course code TEAE04	Provkod: TEN1 Exam code: TEN1

Blad nr: Page no:

Uppgift 10: Att starta och driva företag (4 Poäng)

Johan funderar på att starta ett företag. Han kommer att driva verksamheten själv och inte ha någon anställd personal.

- a) Vilka företagsformer kan Johan välja mellan? (1P)
 - b) Hur skiljer sig dessa åt med avseende på (3P):
 - 1) Kapitalinsats?
 - 2) Johans ansvar för eventuella förluster, vid konkurs, etc.?
 - 3) Var beskattning av verksamhetens resultat sker?
-
- a) *Enskild firma & Aktiebolag (avdrag om ytterligare bolagsformer anges)*
 - b) *1)Enskild firma = 0 kr, AB = minst 50 tkr*
2)Enskild firma: obegränsat personligt ansvar; AB = begränsat till aktie
3)Enskild firma = hos ägaren; AB = i bolaget

AID-nummer: AID-number:	Datum: 2014-06-05 Date:2014-06-05
Kurskod: TEAE04 Course code TEAE04	Provkod: TEN1 Exam code: TEN1

Blad nr: Page no:

Uppgift 11: Budgetering (3p)

Mönsterås Godis AB ska upprätta en resultatbudget för den kommande perioden med hjälp av följande information (belopp i kr). Företagets investeringar skrivs av med 20 % per år:

Inköp av varor	2 200 400
Banklån	2 000 000
Investeringar	900 000
Personalkostnader	1 100 300
Övriga kostnader	120 000
Ränta på lånet	10%
Fakturerad försäljning	8 700 000
Ökning av varulager	200 400

Resultatbudget (tkr) -1p/fel

Försäljningsintäkter 8 700 000

Kostnader

Varuinköp	2 200 400
Ökning varulager	-200 400
Personalkostnader	1 100 300
Övriga kostnader	120 000
Avskrivningar	180 000
<u>Räntekostnader</u>	<u>200 000</u>
Summa kostnader	3 600 300

Budgeterat resultat 5 099 700

AID-nummer: AID-number:	Datum: 2014-06-05 Date:2014-06-05
Kurskod: TEAE04 Course code TEAE04	Provkod: TEN1 Exam code: TEN1

Blad nr: Page no:

Formelblad

$$\text{Slutvärdefaktor} = (1 + r)^n$$

(även kapitaliseringsfaktor)

$$\text{Nuvärdefaktor} = \frac{1}{(1 + r)^n}$$

$$\text{Nuvärdesumma} = \frac{1 - (1 + r)^{-n}}{r}$$

(även nusummefaktor)

$$\text{Annuitetsfaktor} = \frac{r}{1 - (1 + r)^{-n}}$$